

Norge og Island

Likheter og ulikheter

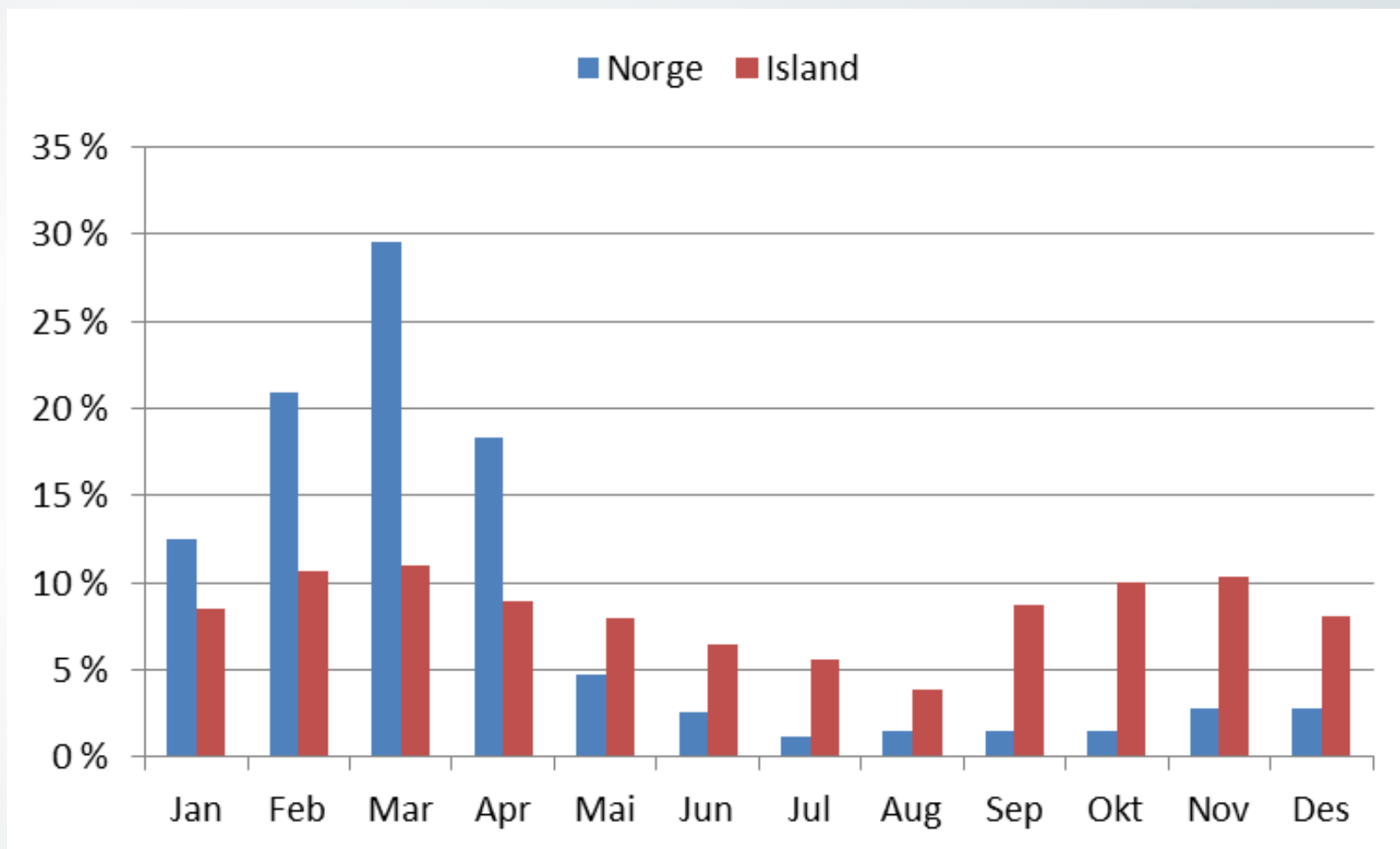
Edgar Henriksen, Nofima

Jónas Viðarsson, Matís

Innhold

- Forskjeller i landinger av fersk torsk mellom Norge og Island
 - Gjennom året
 - Etter redskap
- Hvorfor forskjeller
 - Fiskerilovgivning
 - Avstand til fiskefelt
 - Flåtestruktur
 - Lønnsnivå
- Utvikling av industri
- Utvikling i eksport

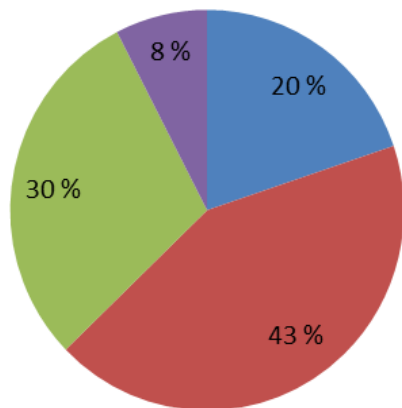
Landinger av fersk torsk i 2013

Ferske landinger av torsk fordelt på redskap

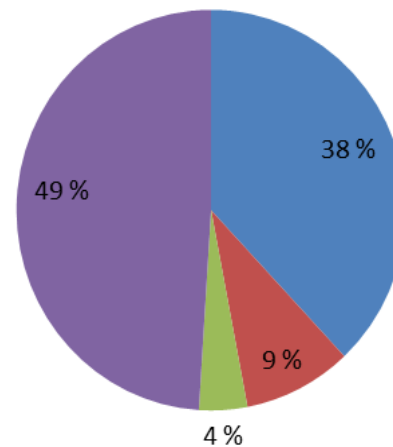
Norge

■ Krok ■ Garn ■ Snurrevad ■ Trål

Island

■ Krok ■ Garn ■ Snurrevad ■ Trål

Forskjeller i lovverk: Kvoter

Norge

- Fordeling på fartøy i henhold til hjemmelsgrunnlag (IVQ), Finnmarks-modell, trålstige. Avsetninger til åpen gruppe, ferskfiskordning, levendebonus, kystfiskeutvalget
- Kvoteåret starter: 1. januar

Island

- Fordeling på omsettbare kvoteandeler (ITQ).
Avsetninger
 - til større fartøy,
 - line og juksafartøy (>15 m og 30 brt), (12 %)
 - regionale kvoter og linebonus (5 %)
- Kvoteåret starter 1. september

Kvotefordeling torsk

Fartøy	Kvoter Norge
Trål og autoline	40%
Kyst lukket	50%
Åpen gruppe	6%
Diverse ordninger	4%

Fartøy	Kvoter Island
Ordinære kvoter	81%
Line & juksa	14%
Regionale kvoter	5%

Eierbegrensninger i fartøy

Norge

- Aktive fiskere må ha eiermajoritet, med unntak av industrieide torske-trålere
- Bosettingskrav i norsk kystkommune eller nabo-kommune til kyst-kommune.
- Norske borgere eller 60% norsk eierskap for fartøy >15m. <15m: Bosettingskrav

Island

- Ingen begrensning til aktive fiskere og fiskeindustrien eier størsteparten av fartøyene (25 av de største bedriftene eier 65% av torskekvotene)
- Islandske statsborgere eller selskap registrert på Island. Maksimalt utenlandsk eierskap : 25%

Omsetning av fartøy og kvoter

Norge

- Leie/utleie ikke tillatt
- Kan ikke omsettes uten å selge fartøy. «Bundling»
- Geografiske bindinger og begrensninger på fartøygruppe på omsetning av fartøy med kvoter. Finnmark og Nord-Troms er unntak
- Kan ta regionale hensyn

Island

- Leie/utleie tillatt, men tidsbegrenset
- Hele eller deler av ITQ for hvert enkelt fiskeslag kan omsettes
- Kvoter kan fritt omsettes innenfor fartøygrupper. Fra store til små, ikke omvendt. Ikke geografiske bindinger, men regional forkjøpsrett

Strukturering

Norge

- Tillatt for fartøy > 11m
- Bindinger på størrelsesgruppe, sektor og region.
- «Tak» på rettigheter på et fartøy
- Kontinuerlig politisk behandling av «tak», for å kunne ta ut effektiviseringsgevinst

Island

- Ingen begrensning på fartøy, men ikke mulig å kjøpe line&jukse for ordinære kvoter
- Regional forkjøpsrett når vesentlige deler av kvotegrunnlag omsettes
- Tak på hvor stor andel av TAC et selskap eller en gruppering kan besitte (14%).

Førstehåndsmarked

Norge

- Fiskerne har ensidig rett til å fastsette minstepris og salgsvilkår.
- Meglingsordning
- Auksjon fungerer i omsetning av pelagisk fisk og fryst hvitfisk

Island

- Ca $\frac{1}{4}$ på auksjon.
- Offentlig organ (Verðlagsstofa skiptaverðs) fastsetter pris, for bedrifter som kjøper fra egne fartøy med auksjons-pris som referanse.
- Også kontraktsomsetning.

Produksjon

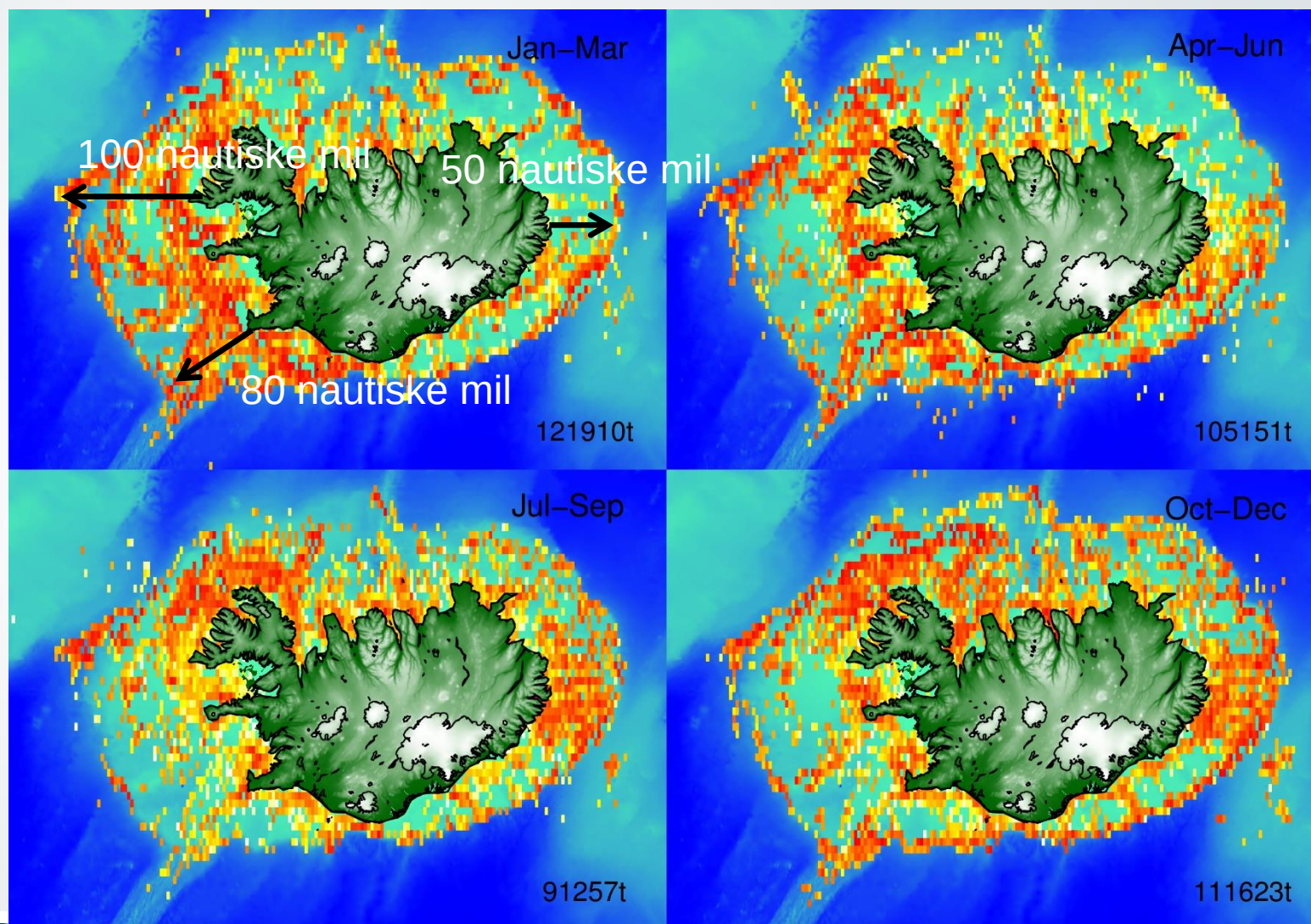
Norge

- Sterke begrensninger på ombord-produksjon i alle fall i havfiskeflåten.
 - Byttes ut med frysetrålere
- Aktivitetsplikt for bedrifter med trålerrettigheter

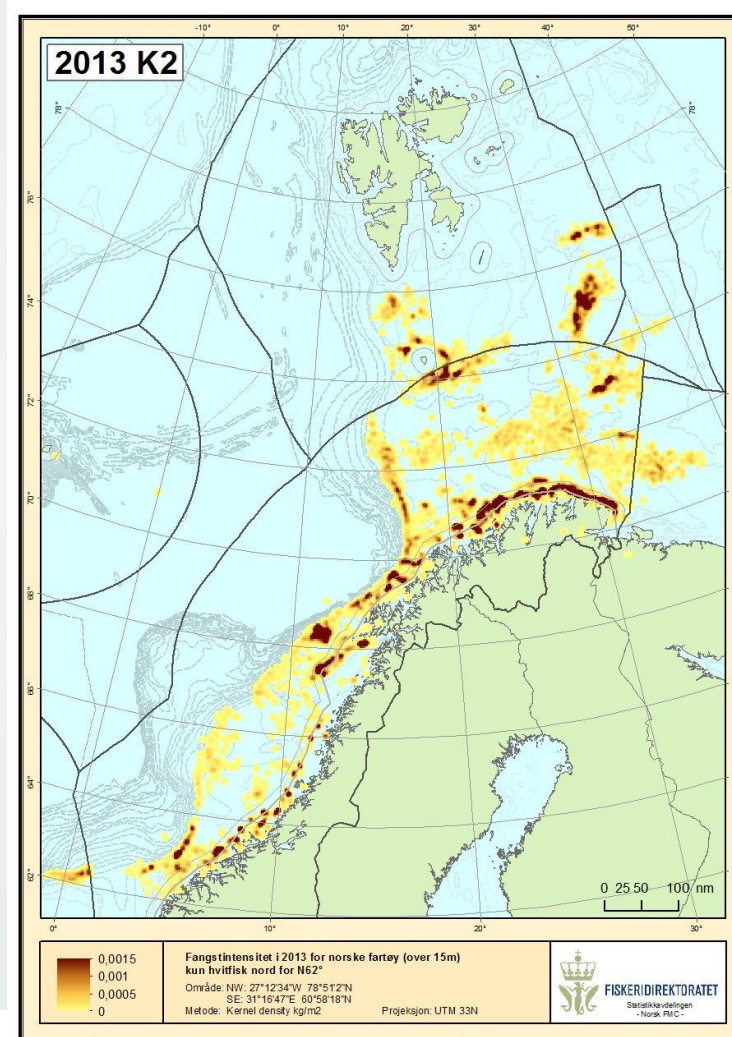
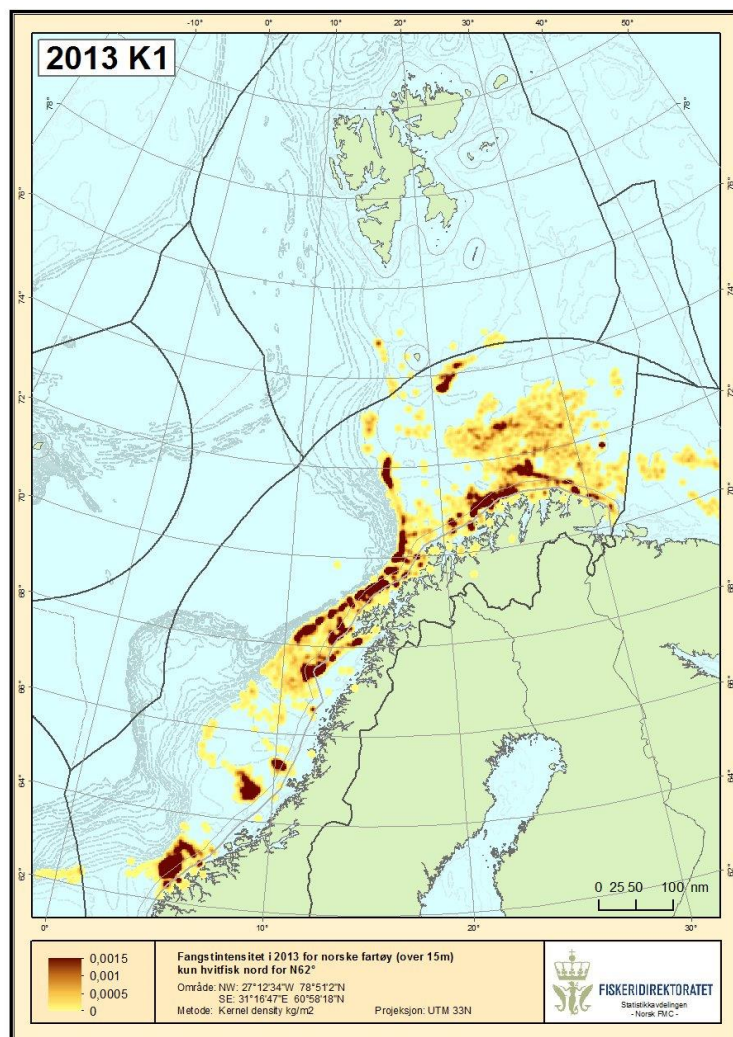
Island

- Ingen begrensninger for ombordproduksjon
 - Byttes ut med ferskfisktrålere
- Ingen spesielle plikter

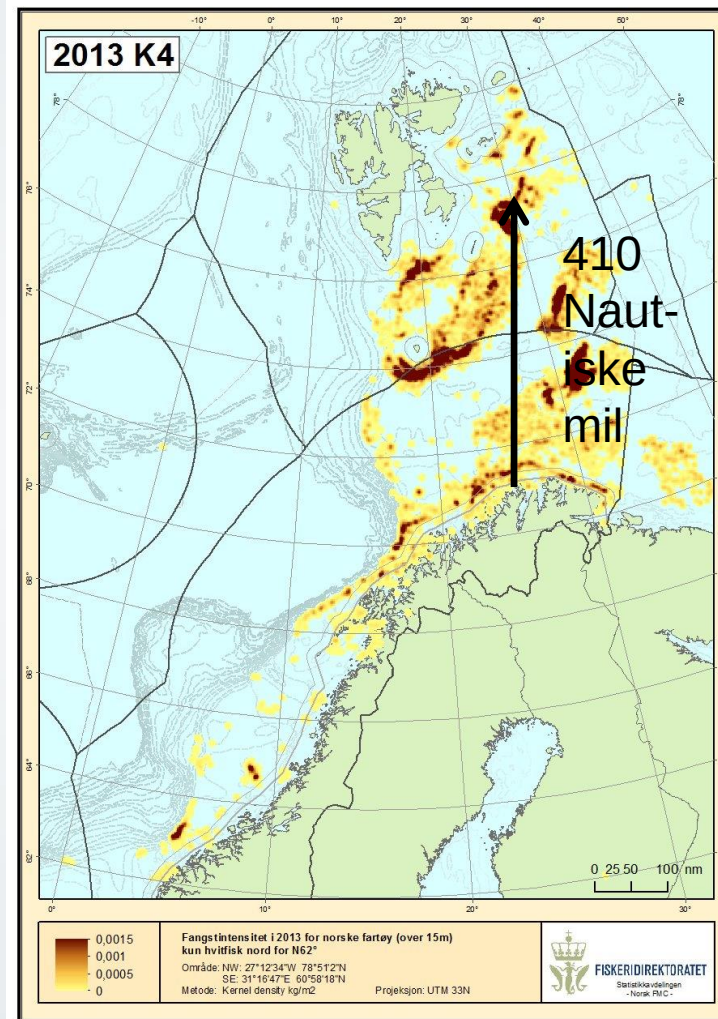
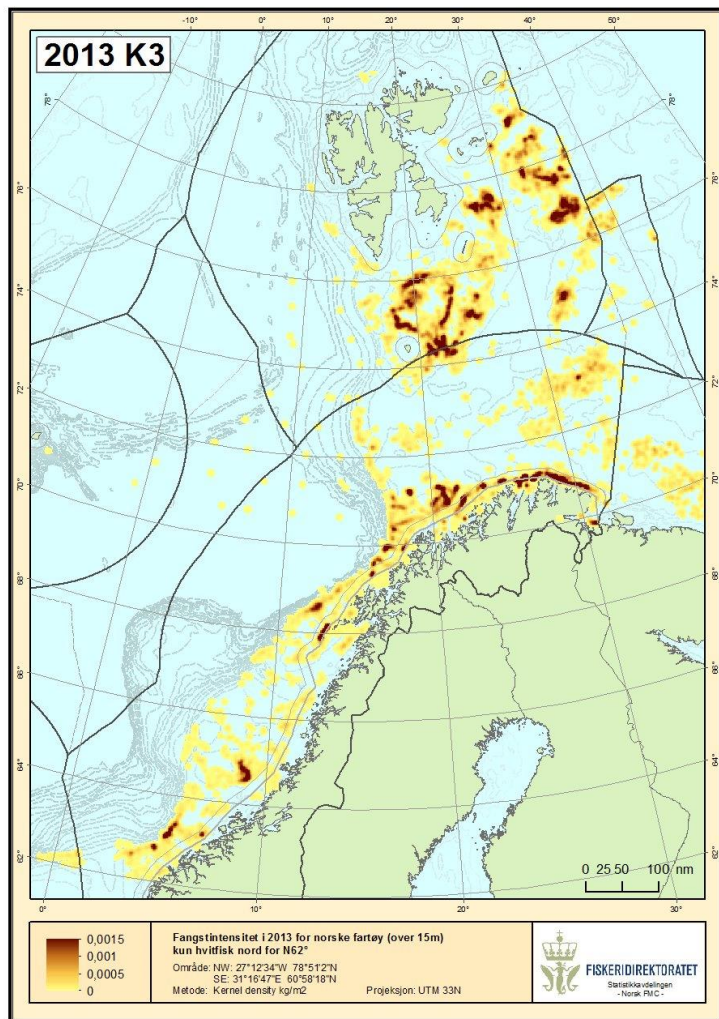
Hvitfisk Island: Fangstfelter over året

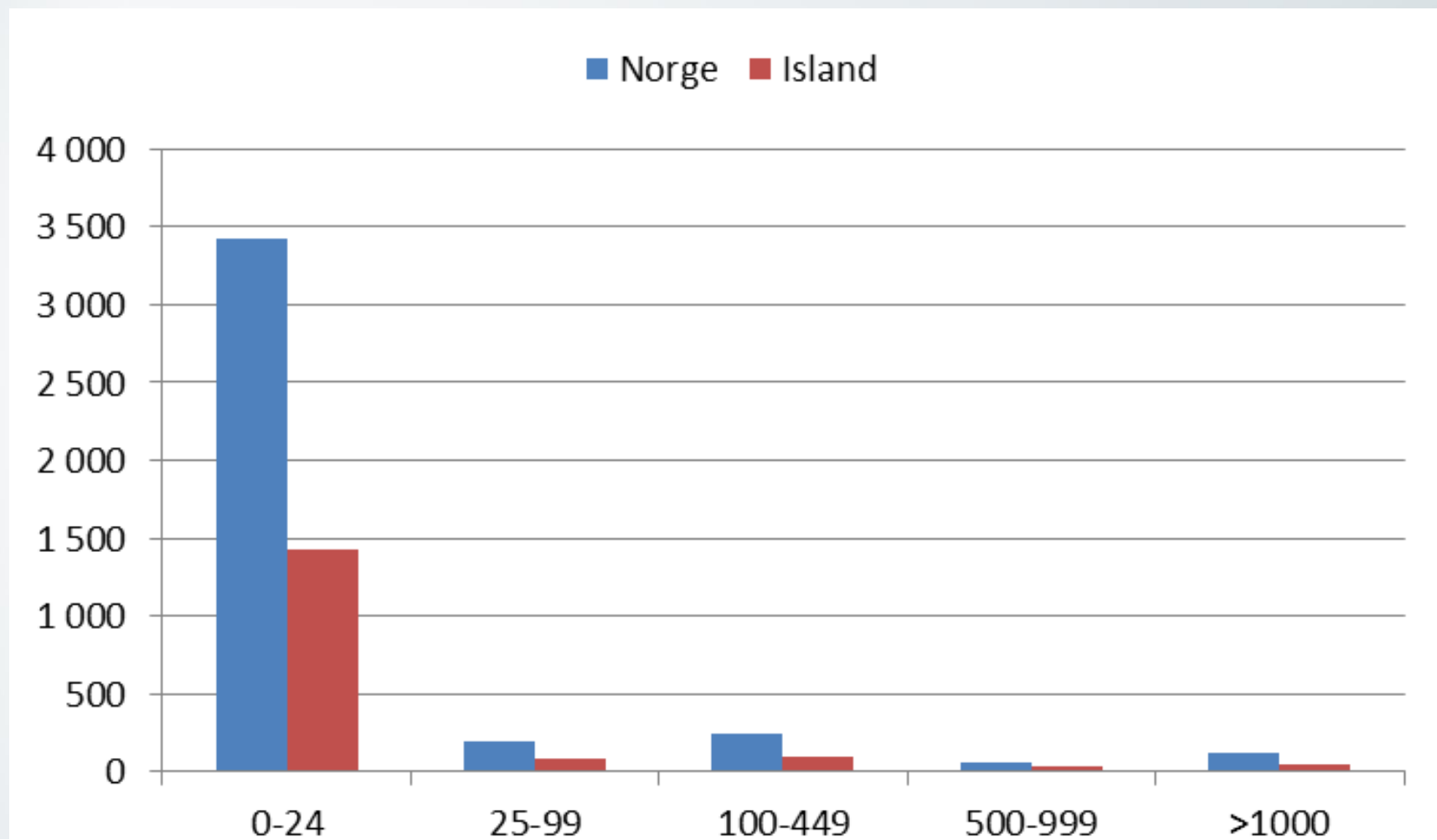
Hvitfisk Norge: Aktivitet over året- første halvår

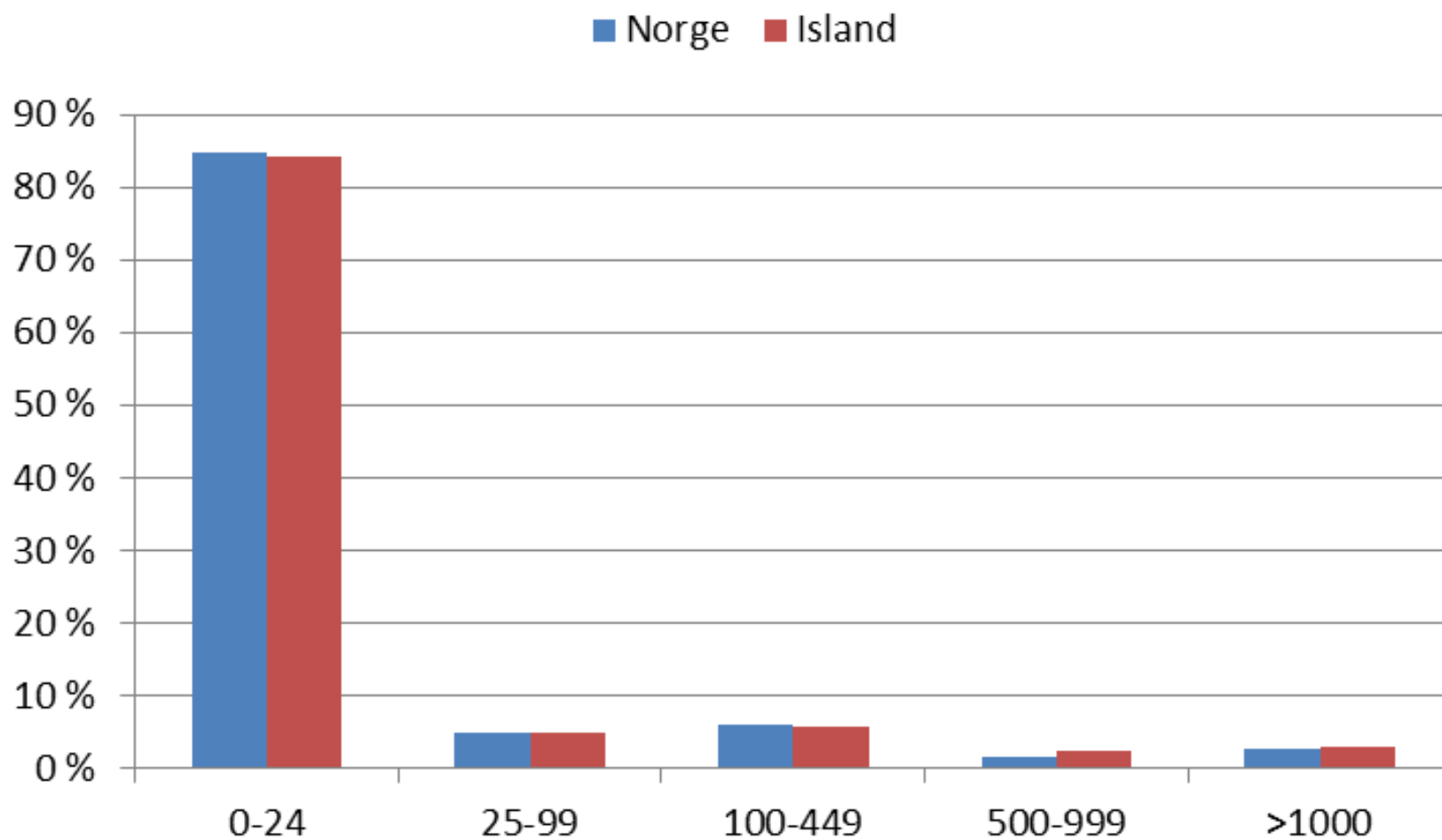
Hvitfisk Norge: Aktivitet over året- andre halvår

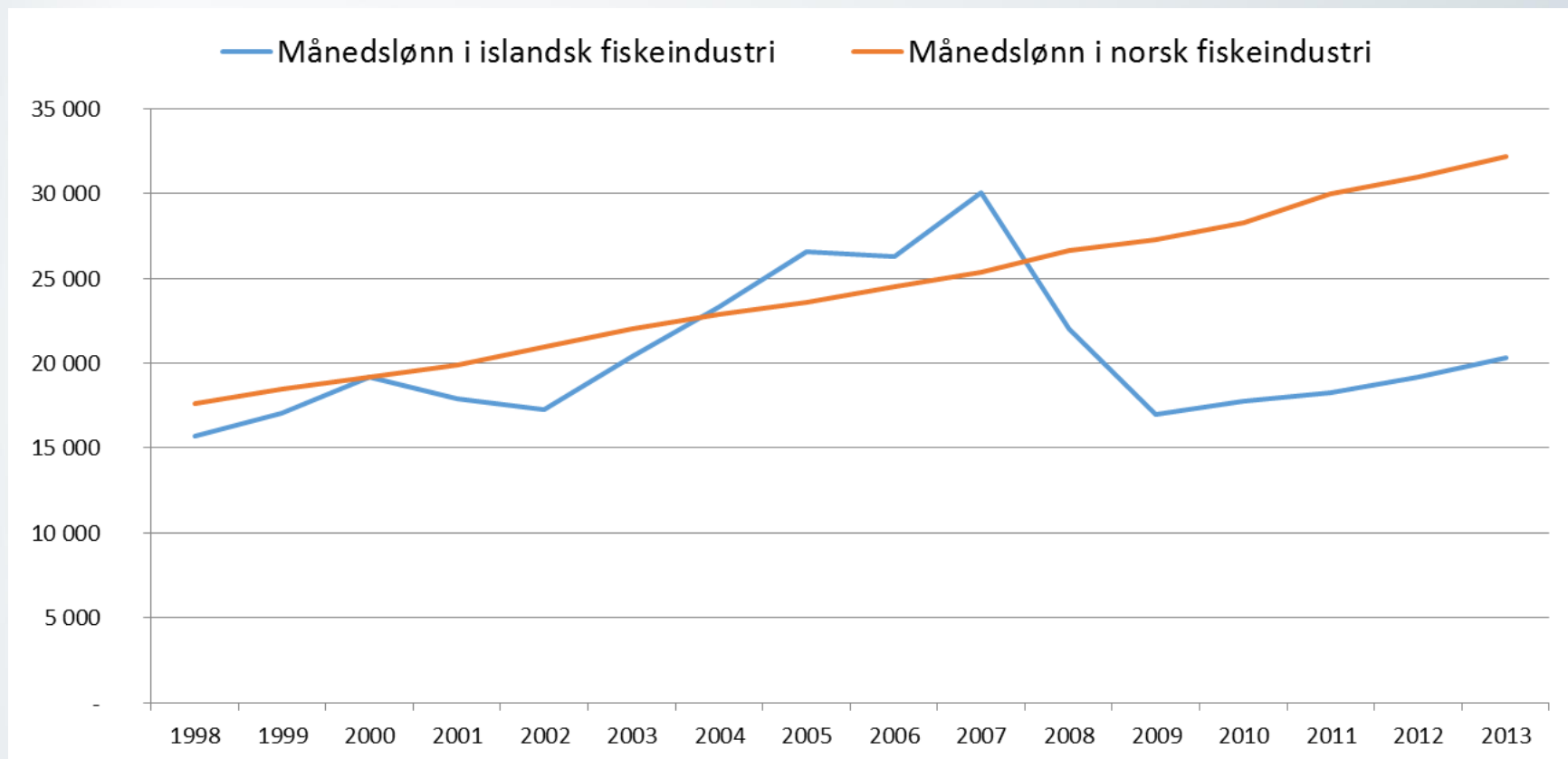
Antall fiskefartøy i 2013 fordelt på tonnasje grupper

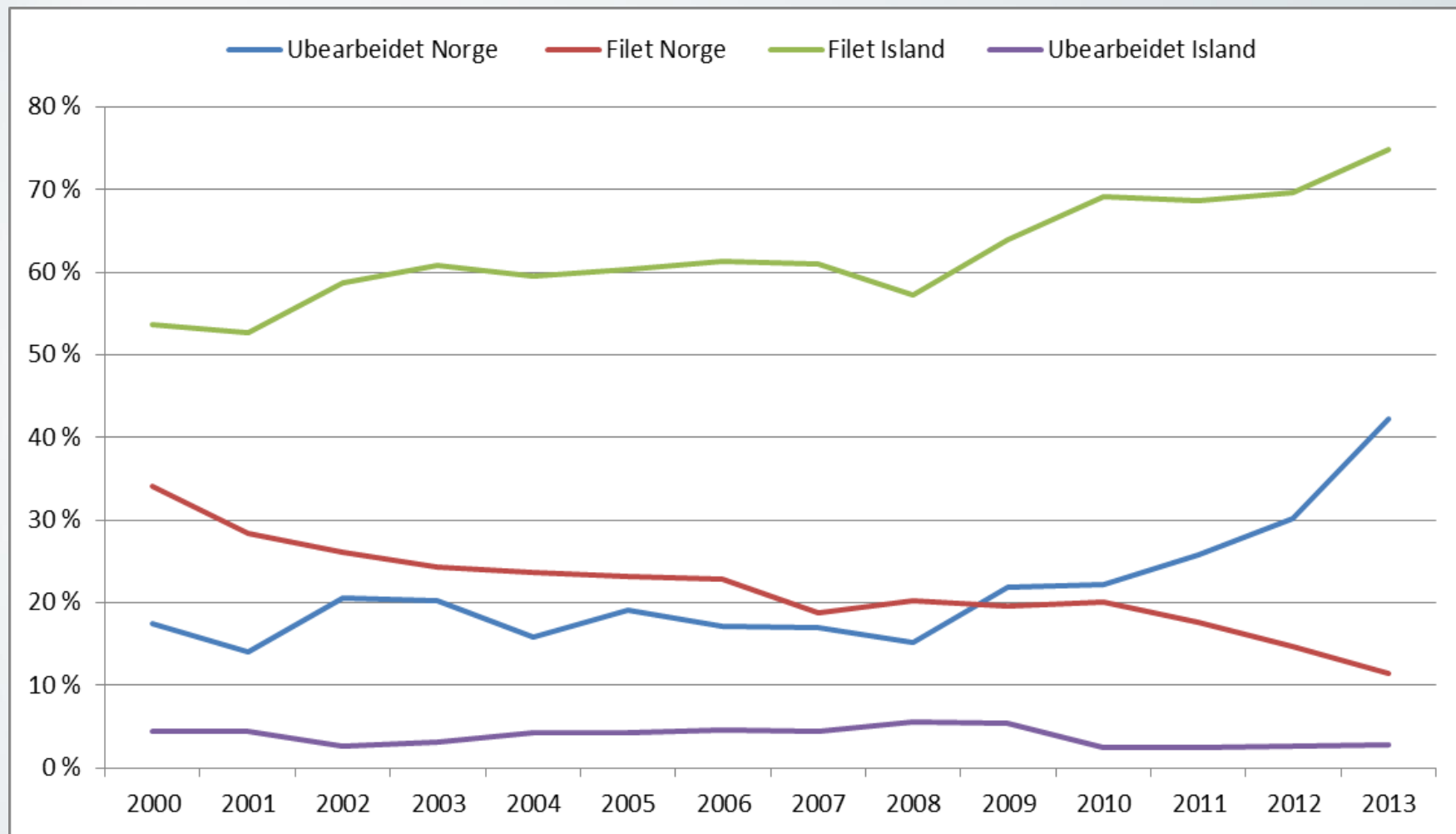
Andel fiskefartøy fordelt på tonnasje grupper

Lønnsnivå per måned i norsk og islandsk fiskeindustri i NOK

Andel eksport av torsk (omregnet til rund vekt) anvendt til filet og uforedlet

Industristruktur

Norge

- Antall redusert med ca 40% siden 1995
- Filet svekkes sterkt
- Større bedrifter
- Omlegging til konvensjonell og fersk

Island

- Nesten uendret
- Store blir større + eierkonsentrasjon
- Filet styrker sin posisjon (fersk størst)